

EXPUNERE DE MOTIVE

la Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea
Legii nr. 215/2016 privind ceremoniile oficiale

1. Situația actuală

Legea nr. 215/2016 privind ceremoniile oficiale stabilește cadrul general aplicabil ceremoniilor oficiale desfășurate de autoritățile și instituțiile publice centrale și locale, reglementând ordinea de precădere, regulile generale privind organizarea și desfășurarea acestor ceremonii, precum și atribuțiile autorităților și instituțiilor publice în această materie.

Potrivit legii în vigoare, ordinea de precădere în cadrul ceremoniilor oficiale este prevăzută în anexa care face parte integrantă din acest act normativ. În această ordine, senatorii și deputații se regăsesc înaintea unor funcții publice și demnități cu relevanță locală sau județeană, precum primarii, președinții consiliilor județene și prefectii.

Cu toate acestea, reglementarea actuală nu stabilește în mod expres obligația organizatorilor ceremoniilor oficiale organizate la nivel local, județean sau interjudețean de a transmite invitație de participare senatorilor și deputaților aleși în circumscripția electorală în care se desfășoară ceremonia. În practică, această lipsă de claritate poate conduce la situații în care, deși la ceremonia oficială participă primarul localității, președintele consiliului județean, prefectul sau reprezentanți ai autorităților publice centrale, senatorii și deputații din circumscripția respectivă nu sunt invitați.

De asemenea, legea actuală reglementează doar modalitățile generale de invitare la o ceremonie oficială, prin scrisoare oficială sau invitație formală, fără a stabili un termen minim de transmitere a invitației, conținutul obligatoriu al acesteia și procedura prin care invitatul comunică participarea ori intenția de a susține sau nu o alocuțiune.

2. Necesitatea intervenției legislative

Necesitatea prezentei intervenției legislative rezultă din nevoia de a asigura aplicarea unitară și coerentă a regulilor de protocol național, în special în cadrul ceremoniilor oficiale organizate la nivel local, județean sau interjudețean.

În lipsa unei obligații exprese privind transmiterea invitației de participare către senatorii și deputații aleși în circumscripția electorală în care se desfășoară ceremonia, organizatorii beneficiază de o marjă largă de apreciere în stabilirea listei de invitați. Această marjă poate genera practici neunitare și situații în care reprezentanți ai autorităților locale, județene sau ai Guvernului sunt invitați ori participă în calitate oficială, în timp ce parlamentarii circumscripției sunt omiși din lista de participanți.

O asemenea practică nu este în acord cu logica ordinii de precădere prevăzute de Legea nr. 215/2016 și nici cu rolul constituțional al Parlamentului, ca organ reprezentativ suprem al poporului român. Senatorii și deputații nu participă la ceremoniile oficiale în

considerarea unei calități personale sau politice, ci în considerarea mandatului reprezentativ dobândit prin alegeri și a calității de demnitari ai statului român aleși în circumscripția respectivă.

Intervenția legislativă este necesară și pentru a asigura o organizare mai riguroasă a ceremoniilor oficiale. Stabilirea unui termen minim pentru transmiterea invitației, a elementelor obligatorii pe care aceasta trebuie să le conțină și a obligației invitatului de a comunica dacă dorește sau nu să susțină o alocuțiune contribuie la predictibilitate, ordine protocolară și desfășurarea corespunzătoare a evenimentelor oficiale.

3. Obiectivele proiectului de lege

Prezenta propunere legislativă urmărește, în principal, clarificarea regulilor aplicabile ceremoniilor oficiale organizate la nivel local, județean și interjudețean, prin instituirea unei obligații exprese de transmitere a invitației de participare către senatorii și deputații aleși în circumscripția electorală în care se desfășoară ceremonia.

Un alt obiectiv al proiectului îl reprezintă asigurarea respectării ordinii de precădere prevăzute de Legea nr. 215/2016, atât la stabilirea listei participanților, cât și la stabilirea locului, poziției și desfășurătorului ceremoniei oficiale. Prin această soluție legislativă se urmărește evitarea omisiunilor arbitrare și aplicarea unitară a normelor de protocol.

Proiectul are, de asemenea, ca obiectiv reglementarea unui cadru minimal și predictibil privind transmiterea invitațiilor la ceremoniile oficiale. În acest sens, se propune ca scrisoarea oficială sau invitația formală să fie transmisă în format letric ori electronic, cu cel puțin 48 de ore înainte de data și ora începerii ceremoniei oficiale, cu excepția situațiilor urgente sau a ceremoniilor a căror dată de desfășurare este stabilită cu mai puțin de 48 de ore înainte.

Totodată, inițiativa legislativă urmărește clarificarea conținutului invitației, prin indicarea elementelor obligatorii: denumirea ceremoniei oficiale, autoritatea sau instituția publică organizatoare, locul, data și ora începerii, regulile de etichetă sau ținuta recomandată, dacă este cazul, precum și mențiunile privind posibilitatea susținerii unei alocuțiuni și durata alocată acesteia.

Nu în ultimul rând, proiectul urmărește stabilirea unei obligații de comunicare din partea invitatului, care va transmite în scris dacă dorește sau nu să susțină o alocuțiune, în termenul indicat în scrisoarea oficială sau în invitația formală.

4. Soluțiile legislative propuse

Prin proiectul de lege se propune, în primul rând, modificarea art. 7 din Legea nr. 215/2016, în sensul reglementării exprese a ordinii de precădere în cadrul ceremoniilor oficiale organizate la nivel local sau județean, precum și al ceremoniilor oficiale cu caracter interjudețean, organizate cu participarea autorităților sau instituțiilor publice din mai multe județe.

În cadrul acestei ordini de precădere sunt introduși expres senatorii și deputații aleși în circumscripția electorală în care se desfășoară ceremonia ori, în cazul ceremoniilor interjudețene, în circumscripțiile electorale corespunzătoare județelor ale căror autorități sau instituții publice participă la ceremonia oficială.

Se instituie, totodată, obligația organizatorului de a transmite, potrivit art. 11, invitație de participare senatorilor și deputaților aleși în circumscripția electorală în care se desfășoară ceremonia, atunci când ceremonia este organizată de o autoritate sau instituție publică locală ori județeană sau se desfășoară cu participarea, în calitate oficială, a primarului localității, a președintelui consiliului județean, a prefectului ori a reprezentanților autorităților sau instituțiilor publice centrale.

Pentru ceremoniile oficiale cu caracter interjudețean, proiectul prevede că obligația de invitare privește senatorii și deputații aleși în circumscripțiile electorale corespunzătoare județelor ale căror autorități sau instituții publice participă la ceremonia oficială.

În același timp, pentru a evita orice interpretare potrivit căreia proiectul ar diminua rolul autorității organizatoare, se prevede expres că obligația de transmitere a invitației de participare nu aduce atingere rolului de organizator sau de gazdă al autorității ori instituției publice care organizează ceremonia oficială.

Prin completarea art. 10 se propune introducerea unui nou alineat, alin. (1¹), potrivit căruia, la stabilirea listei participanților, a locului și poziției acestora, precum și a desfășurătorului ceremoniei oficiale, organizatorul are obligația de a respecta ordinea de precădere prevăzută de lege, în raport cu natura, locul desfășurării și scopul ceremoniei oficiale.

Prin modificarea art. 11 se propune reglementarea mai detaliată a procedurii de invitare la ceremoniile oficiale. Astfel, scrisoarea oficială sau invitația formală va fi transmisă în format letric ori electronic, la adresa de corespondență oficială sau la adresa de poștă electronică instituțională ori comunicată public, după caz, cu cel puțin 48 de ore înainte de data și ora începerii ceremoniei oficiale.

Se instituie o excepție pentru ceremoniile oficiale stabilite în regim de urgență ori pentru cele a căror dată de desfășurare este stabilită cu mai puțin de 48 de ore înainte, situație în care scrisoarea oficială sau invitația formală se transmite de îndată.

De asemenea, se stabilesc elementele obligatorii ale scrisorii oficiale sau invitației formale, precum și obligația invitatului de a comunica în scris, în format letric ori electronic, dacă dorește sau nu să susțină o alocuțiune. În lipsa comunicării transmise în termenul indicat, organizatorul poate întocmi sau definitiva desfășurătorul ceremoniei oficiale fără includerea unei alocuțiuni din partea invitatului respectiv.

5. Compatibilitatea constituțională și respectarea autonomiei locale

Prezenta propunere legislativă este compatibilă cu dispozițiile constituționale privind rolul Parlamentului, mandatul reprezentativ al parlamentarilor și organizarea administrației publice locale.

Proiectul nu instituie atribuții administrative noi în sarcina senatorilor sau deputaților și nu modifică raporturile constituționale dintre autoritățile publice. Parlamentarii nu dobândesc, prin această reglementare, un drept de a interveni în organizarea administrativă a ceremoniilor oficiale și nici o competență de decizie asupra autorităților locale sau județene. Reglementarea privește exclusiv cadrul protocolar al participării la ceremoniile oficiale.

De asemenea, proiectul nu afectează autonomia locală. Autoritățile administrației publice locale își păstrează rolul de organizator sau de gazdă al ceremoniilor oficiale pe care le desfășoară. Propunerea legislativă stabilește doar o obligație de transmitere a invitației de participare către demnitarii aleși în circumscripția respectivă și reguli minime privind conținutul și termenul de transmitere a invitației.

Prin urmare, soluția legislativă propusă nu interferează cu atribuțiile administrative ale primarilor, consiliilor locale, consiliilor județene sau prefectilor. Ea are ca obiect exclusiv respectarea regulilor de protocol național și aplicarea coerentă a ordinii de precădere prevăzute de lege.

În același timp, proiectul este justificat de necesitatea respectării reprezentării instituționale a Parlamentului la nivelul comunităților locale și județene. Senatorii și deputații sunt demnitari aleși în circumscripții electorale, iar participarea lor la ceremoniile oficiale desfășurate în aceste circumscripții are o dimensiune instituțională, nu personală sau partizană.

6. Corelarea cu Legea nr. 24/2000 și cu legislația în vigoare

Prezenta propunere legislativă respectă cerințele de tehnică legislativă, având un obiect unic de reglementare și intervenind punctual asupra Legii nr. 215/2016 privind ceremoniile oficiale.

Modificările propuse sunt integrate în structura legii de bază, fiind vizate articole care reglementează ordinea de precădere, organizarea și desfășurarea ceremoniilor oficiale, precum și invitarea la aceste ceremonii. Astfel, intervenția legislativă este realizată în cadrul normativ deja existent, fără a introduce instituții juridice străine de materia reglementată.

Terminologia utilizată este corelată cu legea de bază, fiind păstrate noțiunile de „ceremonie oficială”, „ordine de precădere”, „scrisoare oficială”, „invitație formală”, „desfășurătorul ceremoniei oficiale” și „autoritate sau instituție publică organizatoare”.

Proiectul nu instituie o obligație generală de invitare a tuturor demnitarilor prevăzuți în anexa Legii nr. 215/2016 la orice ceremonie oficială. Reglementarea propusă este limitată la ceremoniile oficiale locale, județene și interjudețene și privește senatorii și deputații aleși în circumscripțiile electorale relevante, în ipotezele expres prevăzute de lege.

Totodată, proiectul se corelează cu rolul Consiliului Protocolului Național, prin prevederea obligației de actualizare a Ghidului Protocolului Național și a procedurii privind transmiterea listei ceremoniilor oficiale avute în vedere pentru anul următor.

7. Impactul bugetar, administrativ și instituțional

Prezenta propunere legislativă nu generează cheltuieli bugetare suplimentare semnificative. Obligația de transmitere a invitației de participare poate fi îndeplinită inclusiv prin mijloace electronice, la adresa de poștă electronică instituțională sau comunicată public. Eventualele costuri materiale determinate de transmiterea în format letric sunt minime și pot fi acoperite din bugetele existente ale autorităților și instituțiilor publice organizatoare.

Din punct de vedere administrativ, proiectul nu înființează structuri noi, nu creează proceduri complexe și nu modifică atribuțiile de fond ale autorităților sau instituțiilor publice. Impactul este unul procedural și organizatoric, constând în obligația de a respecta un termen minim de transmitere a invitației, de a include în invitație anumite informații esențiale și de a avea în vedere ordinea de precădere la întocmirea listei participanților și a desfășurătorului ceremoniei.

Din punct de vedere instituțional, proiectul contribuie la aplicarea unitară a regulilor de protocol, la consolidarea respectului față de demnitățile și funcțiile publice prevăzute în ordinea de precădere și la evitarea practicilor selective sau arbitrare în organizarea ceremoniilor oficiale.

Reglementarea propusă are, totodată, un impact pozitiv asupra predictibilității și calității organizării ceremoniilor oficiale, întrucât stabilește din timp informațiile care trebuie comunicate invitaților și permite organizatorului să definitiveze desfășurătorul ceremoniei în funcție de răspunsurile primite.

8. Considerații finale privind oportunitatea reglementării

Prezenta propunere legislativă răspunde unei necesități practice de clarificare și uniformizare a regulilor aplicabile ceremoniilor oficiale organizate la nivel local, județean și interjudețean.

Prin modificările propuse, se asigură respectarea ordinii de precădere prevăzute de Legea nr. 215/2016, se instituie obligația de transmitere a invitației de participare către senatorii și deputații aleși în circumscripția electorală în care se desfășoară ceremonia și se reglementează un cadru procedural minimal privind termenul, forma și conținutul invitației.

Proiectul nu afectează autonomia locală, nu modifică atribuțiile autorităților publice și nu generează cheltuieli bugetare semnificative. Intervenția legislativă este punctuală, proporțională și necesară pentru asigurarea unei practici unitare în materia protocolului național.

Pentru aceste considerente, se impune adoptarea prezentei propuneri legislative.

INIȚIATOR

Senator Gheorghe VELA